

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/145/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3614201692
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3614201692.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej v právnej veci žalobcov: 1./ G.. arch. Y. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/XX, XXX XX F. 4, 2./ W. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. W., W. XXX/XX, XXX XX F., 3./ P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom L.. X. XXX/XX, XXX XX F., 4./ U. T. nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX, Q. W., XXX XX F., 5./ N. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XXX/XX Q. W., XXX XX F., všetci právne zastúpení: Dudzík & Gerová Advokátske združenie JUDr. Jozef Dudzík, JUDr. & Kristína Gerová, so sídlom Škultétyho 1597/7, 955 01 Topoľčany, proti žalovanému: P. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXXX/XX, XXX XX W. nad W., právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Zuzana Čížová s.r.o. IČO: 36 789 925 so sídlom Jesenského 69, 957 01 Bánovce nad Bebravou, o neplatnosť závetu, o odvolaní žalobcov 1./ až 5./ proti uzneseniu Okresného súdu Partizánske č.k. 5C/54/2014-253 zo dňa 27. júna 2019, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie, v napadnutej časti výroku III., ktorým žalovanému priznal proti žalobcom v 1./ až 5./ rade spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, p o t v r d z u j e .

II. Žalovanému p r i z n á v a právo na náhradu trov odvolacieho konania spoločne a nerozdielne voči žalobcom 1./ až 5./.

odôvodnenie:

1. V záhlaví identifikovaným uznesením súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil. Výrokom II. rozhodol o vrátení súdneho poplatku vo výške 92,80 eur, žalobkyni 1./ Výrokom III. priznal žalovanému nárok voči žalobcom v 1./ až 5./ rade spoločne a nerozdielne na náhradu trov konania vo výške 100%. V odôvodnení uviedol, že žalobcovia 1./ až 5./ sa žalobou domáhali určenia neplatnosti závetu, podľa ktorého jediným univerzálnym dedičom nehnuteľností v kat. úz. O. zapísaných na LV č. XXX, bol žalovaný. Ďalej dal do pozornosti, že v rámci dedičského konania bolo zistené, že poručiiteľka zanechala závet formou notárskej zápisnice. Rozsudkom Okresného súdu v Žiari nad Hronom sp. zn. 9C 104/2011 zo dňa 19.11.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03.01.2014 bola zmluva právoplatne určená za neplatnú a vlastníkom týchto nehnuteľností sa opäť stala poručiiteľka G. T. podľa LV č. XXX a tieto sa stali predmetom dedičstva. Žalobcovia boli notárom odkázaní na podanie žaloby v lehote 30 dní, pričom v samostatnom konaní pred Okresným súdom Partizánske pod sp.zn. 3C/44/2014 sa žalobcovia domáhajú vyslovenia, že žalovaný je s odkazom na ustanovenie § 469 Občianskeho zákonníka nespôsobilým dedičom. Vzhľadom k tejto skutočnosti bolo konanie o určenie neplatnosti závetu prerušené až do právoplatnosti konania vo veci sp. zn. 3C/44/2014, ktoré bolo právoplatne skončené v prospech žalobcov 1./ až 5./ Žalobcovia 1./ až 5./ preto zobrali túto žalobu v celom rozsahu späť a žiadali konanie zastaviť. Súd prvej inštancie poukázal na znenie § 145 ods. 1 a § 146 CSP. Keďže žalobcovia 1./ až 5./ vzali žalobu v celom rozsahu späť pred prvým pojednávaním a žalovaný oznámil, že so späťvzatím žaloby súhlasí, súd prvej inštancie konanie zastavil. Následne rozhodol trovách konania, a to v zmysle § 256 ods. 1 CSP. V tejto súvislosti uviedol, že z procesného hľadiska zavinili zastavenie

konania žalobcovia 1./ až 5./, lebo zobrali žalobu späť, v dôsledku čoho sa konanie muselo zastaviť, a preto sú povinní znášať jeho trovy. Dal do pozornosti rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5M Cdo 12/2008 a uzavrel, že z procesného hľadiska platí, že ak žalobca zobral žalobu späť, zavinil tým zastavenie konania, a preto je povinný uhradiť žalovanému jeho trovy.

2. Proti uvedenému uzneseniu, v časti výroku III., podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1./ až 5./ . Zhodne uviedli, že žaloba nebola podaná svojvoľne a samoučelne, rovnako ako z týchto dôvodov ani nebola vzatá späť. Poukázali na skutočnosť, že tým, že vo veci vedenej na Okresnom súde Partizánske, pod sp. zn. 3C/44/2014, bolo právoplatne rozhodnuté, že žalovaný je vylúčený z dedenia po poručiťke G. T., sa v inom konaní docielil efekt, ktorý chceli dosiahnuť touto žalobou. Dali do pozornosti, že z obsahu spisu vedenom pod sp. zn. 3C/44/2014, vyplýva, že žalovaný bol vylúčený z dedenia po poručiťke z dôvodu, že v snahe ukrátiť ostatných dedičov, za pomoci svojej manželky, sfaľšovali podpis poručiťky. Podľa názoru žalobcov, ak žalovaný konal v rozpore so zákonom, potom nemôže mať nárok na náhradu trov konania. Práve naopak späťvzatie žaloby zavinil v prvom rade žalovaný, a to porušením zákona, ktorý ho vylúčil z postavenia dediča po poručiťke. Vzhľadom na uvedené žiadali, aby odvolací súd zmenil výrok o trovách konania tak, že žalovaného zaviazal na náhradu trov konania žalobcov 1./ až 5./, resp. že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania, neprizná.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcov 1./ až 5./ vyjadril písomne. Plne sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, v časti trov konania a poukázal na rozhodovaciu prax, napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo/12/2008. Vo vzťahu k predmetu sporu uviedol, že prípadný úspech žalobcov v tomto spore by mal diametrálne odlišné následky ako ich úspech v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/44/2014, a preto nie je dôvod dávať tieto dva spory so súvisu. Dodal, že žalobcovia iniciovali konanie pred súdom, ktoré sa v ich očiach následne ukázalo ako nepotrebné, a preto vzali žalobu späť. Žalovaný trval na tom, že žaloba bola podaná nedôvodne, nevidí dôvod prečo by mal byť závet poručiťky vyhlásený za neplatný a dodal, že zavinenie zastavenia konania sa posudzuje z hľadiska procesného. Vzhľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobcov 1./ a 5./ zároveň zaviazal na náhradu trov odvolacieho konania žalovaného.

4. K vyjadreniu žalovaného sa opätovne vyjadrili žalobcovia 1./ až 5./ . Uviedli, že predmetnú žalobu treba vidieť ako špecifickú žalobu, ktorá bola podaná z toho dôvodu, že dedičia po poručiťke mali výhrady voči platnosti závetu. Opätovne poukázali na to, že v inom konaní (sp. zn. 3C/44/2014) súd rozhodol v ich prospech, pretože docielili v inom konaní to, čo chceli docieľiť v tomto konaní (sp. zn. 5C/54/2014). Mali za to, že úspechom v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/44/2014 vlastne vyhrali aj súdny spor o neplatnosť závetu. Judikatúru uvádzanú žalovaným na podporu svojich tvrdení považovali za neaplikovateľnú na daný stav.

5. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP"), bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie, v napadnutej časti výroku III., je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP.

6. Súd prvej inštancie v danej veci zastavil konanie v dôsledku späťvzatia žaloby žalobcami 1./ až 5./ (§ 145 a § 146 CSP) a následne priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP, keď mal za to, že zastavenie konania procesne zavinili žalobcovia 1./ až 5./, pretože vzali žalobu späť.

7. Odvolací súd sa, v rozsahu podaného odvolania voči výroku III., o trovách konania, stotožňuje s právnym záverom súdu prvej inštancie o procesnom zavinení zastavenia daného konania žalobcami 1./ až 5./ a vzniku nároku na náhradu trov konania žalovanému. Ide o rozhodnutie o trovách konania podľa výsledku sporu.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Zo súdneho spisu vyplýva, že žalobcovia 1./ až 5./ sa podanou žalobou domáhali voči žalovanému určenia neplatnosti závetu. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, považoval ju za nedôvodnú a navrhoval ju zamietnuť. Dňa 29.05.2019 doručili žalobcovia 1./ až 5./ súdu prvej inštancie podanie, ktorým žalobu o určenie neplatnosti závetu, vzali späť. Súd prvej inštancie výrokom I. napadnutého uznesenia, v zmysle §

145 ods. 1 a § 146 CSP, konanie zastavil. Výrokom II. rozhodol o vrátení súdneho poplatku a výrokom III. rozhodol o trovách konania, s poukazom na § 256 ods. 1 CSP, tak, že žalovanému priznal voči žalobcom 1./ až 5./ nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, a to spoločne a nerozdielne. Predmetom tohto odvolacieho konania je odvolanie žalobcov 1./ až 5./, podané v zákonom stanovenej lehote, ktorým napádajú výrok III. uznesenia súdu prvej inštancie, o trovách konania.

10. Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP vychádza pri náhrade trov konania zo zásady procesného zavinenia. Pri rozhodovaní o trovách konania je povinnosťou súdu skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, teda na strane žalobcu, ale aj žalovaného. Pokiaľ žalobca žalobu vzal späť pre správanie žalovaného, spočívajúce napríklad v úhrade žalovanej sumy po začatí konania alebo splnení toho, čoho sa domáhal, potom je potrebné konštatovať, že žalovaný procesne zavinil zastavenie konania. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie žalovaného, a teda nemožno pričítať procesné zavinenie žalovanému, znáša trovy žalovaného žalobca.

11. V prejednávanej veci súd prvej inštancie správne aplikoval zásadu zavinenia, ktorá predstavuje sankčnú náhradu trov konania. Správne tiež konštatoval, že späťvzatie žaloby žalobcami 1./ až 5./ nemá žiadny súvis so správaním žalovaného v priebehu tohto konania, preto je potrebné konštatovať, že žalobcovia 1./ až 5./ procesne zavinili zastavenie konania. Vzhľadom k tomu žalovanému vzniklo právo na náhradu doposiaľ účelne vynaložených trov konania voči žalobcom 1./ až 5./.

12. Žalobcovia 1./ až 5./ podali súdu prvej inštancie súbežne (dňa 25.03.2014) dve samostatné žaloby - žalobu o určenie neplatnosti závetu (sp. zn. 5C/54/2014) a súčasne žalobu o vyslovenie dedičskej nespôsobilosti - žalovaného v tomto konaní (sp. zn. 3C/44/2014). Napriek tomu, že oboma žalobami sledovali ten istý cieľ, a to vyriešenie ich dedičského sporu týkajúceho sa vyššie uvedenej spornej nehnuteľnosti, uvedené žaloby nie sú od seba závislé a právoplatné rozhodnutie o jednej z nich (žaloby o vyslovenie dedičskej nespôsobilosti žalovaného) nespôsobuje skutočnosť, že o druhej nie je možné právoplatne rozhodnúť. Zároveň v oboch, žalobcami 1./ až 5./, iniciovaných konaniach vznikajú samostatné trovy konania, ktorých vznik a rozhodnutie o nároku na ich náhradu nemôže byť závislé od rozhodnutia v merite veci v niektorom z uvedených konaní.

13. Odvolací súd dodáva, že žalobcovia 1./ až 5./ podaním žaloby voči žalovanému iniciovali začatie súdneho konania, a preto si museli byť vedomí aj zodpovednosti za podanú žalobu. Mali zobrať do úvahy aj procesnú zodpovednosť strany konania za výsledok konania, ktorá nachádza svoj odraz v rovine povinnosti nahraďiť trovy konania práve v dôsledku vyššie uvedeného procesného zavinenia zastavenia konania. Žalobcovia 1./ až 5./ boli tí, kto iniciovali celé sporové konanie, následne zobrali žalobu späť zo subjektívnych dôvodov, a teda nie ako reakciu na správanie žalovaného v konaní o určenie neplatnosti závetu. Odvolací súd zároveň poukazuje aj na to, že v prípade trov konania vzniknutých na strane žalovaného by malo ísť len o nevyhnutne a účelne vynaložené trovy, keďže tento sa v konaní len procesne bránil a vznikali mu aj tomu úmerné výdavky (napr. trovy právneho zastúpenia). Ak teda nie je preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky, potom nie je dosť dobre možné nachádzať súvislosť, a teda ani procesné zavinenie medzi jeho správaním vo vzťahu k žalobnej požiadavke (petitu); v takomto prípade nesú zodpovednosť na zastavení konania žalobcovia v dôsledku príčinnej súvislosti, ktorou je správanie účastníkov konania, teda ich prejav vôle spočívajúci v späťvzatí návrhu.

14. Odvolacia námietka žalobcov 1./ až 5./, že predmetnú žalobu zobrali späť, pretože v inom konaní (vedenom pod sp. zn. 3C/44/2014 o vyslovenie dedičskej nespôsobilosti zákonného dediča) dosiahli cieľ sledovaný touto žalobou o určenie neplatnosti závetu, nie je dôvodná pre odlišné posúdenie rozhodnutia súdu o nároku na náhradu trov tohto konania. Nie je pravdou, že žalobcovia 1./ až 5./ museli podanú žalobu zobrať späť, v dôsledku právoplatného rozhodnutia v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/44/2014. Pokiaľ by svoju žalobu nezobrali späť súd prvej inštancie by po právoplatnom skončení konania vedeného pod sp. zn. 3C/44/2014, vo veci o určenie neplatnosti závetu pokračoval, a to aj bez návrhu (o uvedenej skutočnosti boli poučení aj v odôvodnení uznesenia o prerušení konania, č.k. 5C/54/2014-163 zo dňa 27.04.2015). V prejednávanej veci o určenie neplatnosti závetu, by tak súd prvej inštancie konal a rozhodol bez ohľadu na výsledok konania právoplatne skončeného pod sp. zn. 3C/44/2014. Skutočnosť, že žalobcovia 1./ až 5./ zobrali žalobu o určenie neplatnosti závetu späť,

pretože subjektívne vyhodnotili výsledok konania vedeného pod sp. zn. 3C/44/2014, ako dostatočný v rámci ich dedičského sporu, nezakladá záver, že žalovaný zavinil tak podanie žaloby o určenie neplatnosti závetu, ako aj jej späťvzatie, v dôsledku čoho by mal odvolací súd rozhodnúť o nároku na náhradu trov tohto konania odlišne od rozhodnutia súdu prvej inštancie.

15. Na základe uvedeného odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie, v časti výroku III. o trovách konania, podľa § 387 ods. 1 CSP, ako vecne správne potvrdil.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom 1./ až 5./, ktorí úspech v odvolacom konaní nemali.

17. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).